

EL SISTEMA SEXE-GÈNERE I LA DESIGUALTAT

Som iguals dones i homes? Què vol dir ser iguals, que no tenim diferències?

Igualtat vol dir que hauríem de ser tots iguals, sense diferències?

En què ens diferenciem les dones i els homes, i en què som o hauríem de ser iguals?

SEXE

Conjunt de característiques **biològiques, fisiològiques i hormonals** donades per la naturalesa, que defineixen l'ésser humà com a 'femella' o 'mascle'.

GÈNERE

Conjunt de característiques **socials, culturals i psicològiques** assignades o atorgades en néixer i que defineixen una persona com a 'dona' o 'home'. Aquestes característiques són situades històricament i culturalment, per tant, són modificables i es van transformant en el temps.

EXPRESSIÓ DE GÈNERE

És la **manifestació del gènere** en cada persona individual. L'expressió de gènere pot ser més o menys 'femenina' o 'masculina', independentment del sexe o del gènere assignat.

Exemple:

El procés biològic de l'embaràs i el part ve determinat pel sexe ('femella').

L'assignació a les dones de la cura dels fills i filles ve determinada per la construcció de gènere ('dona').

Aquesta 'dona' pot tenir una expressió de gènere més femenina o més masculina - roba, atributs, maneres de parlar...

SISTEMA SEXE-GÈNERE

Mentre **el sexe** fa referència als **aspectes biològics** que es deriven de les diferències sexuals, **el gènere** és una definició de les dones i dels homes, **construïda socialment i amb clares repercussions polítiques**.

El sistema sexe-gènere és el **model que determina les relacions socials entre dones i homes**, les seves respectives posicions a la societat, funcions i espais jeràrquics atorgats a cada sexe, independentment de l'edat, classe social, raça, ètnia o religió.

És un sistema que vincula el sexe amb un rol (rol de gènere) i estableix unes normes de comportament per a dones i homes.

ROLS DE GÈNERE

Els rols de gènere són un conjunt de **normes de comportament** (activitats, tasques, funcions, maneres de ser o fer) assignats segons el sistema sexe-gènere a dones i homes, que es presenten com a naturals.

Rol femení (comportar-se com una 'dona')

Ocupar-se de la llar
Tenir cura dels infants o les persones grans
Estrar atenta a les necessitats dels altres

Rol masculí (comportar-se com un 'home')

Treballar fora de casa
Mantenir la família
Conduir i ocupar-se del transport de la família
Participació social i política

Els rols de gènere encara són més problemàtics quan es converteixen en **estereotips de gènere**.

ESTEREOTIP

Encara que les persones necessitem, fins a un punt, classificar les altres persones en grups, els estereotips són un **conjunt d'idees fixes** sobre un altre grup a partir de les normes o els patrons culturals prèviament establerts.

ESTEREOTIP DE GÈNERE

L'estereotip de gènere és encara més problemàtic perquè classifica **totes les persones en funció del seu sexe/gènere**. Aquests estereotips determinen què s'espera d'una persona individual en funció del gènere al qual pertany: la seva identitat i expressió de gènere, les seves funcions i el seu comportament.

Exemple:

Estereotips femenins

Inestabilitat emocional
Manca de control
Passivitat
Tendresa
Submissió
Dependència
Intuïció
Irracionalitat
Por
Debilitat
Subjectivitat

Estereotips masculins

Estabilitat emocional
Dinamisme
Agressivitat
Tendència al domini
Qualitats i aptituds intel·lectuals
Afectivitat poc definida
Racionalitat
Valentia
Eficiència
Amor al risc
Objectivitat

Procés de socialització diferencial

Procés socialitzador masculí	
Seràs:	I et sentiràs obligat a:
Estable, ferm	Demostrar seguretat i fermesa. Ser incommovible.
Segur, aventurer	No tenir por, experimentar coses noves, sentir-te invulnerable.
Ambiciós	Assolir una posició social, aprendre a no renunciar.
Independent	Ser autosuficient.
Racional	Demostrar que les emocions no s'interposen en la teva vida.
Cap de família	Ser madur, sensat, equilibrat, reflexiu.
Realista, hàbil	Ser resolutiu, pràctic.
Agressiu	Despreciar la sensibilitat, lligar molt, presumir de les teves conquestes.

Procés socialitzador femení	
Seràs:	I et sentiràs obligada a:
Presumida, coqueta	Cuidar la teva imatge, maquillar-te, “adornar-te”, corregir les teves “imperfeccions”.
Servicial, atenta	Cuidar als altres, ajudar a casa, estar atenta a les necessitats dels altres.
Emotiva, emocional	Ser carinyosa, impressionable, somiadora, romàntica.
Xerraire	Ser sociable.
Sensible, afectiva	Demosttrar els teus afectes i el que t'importen els altres, mostrar que no ets freda.
Curosa, delicada	Ser previsor a i tornar aviat a casa i acompanyada, no sortir sola per les nits, buscar protecció.
Discreta, prudent	Tenir cura amb la sexualitat, no ser promíscua.
Dependent	Demanar opinió per tot, buscar l'aprovació.

Pregunta:

Si el comportament masculí se suposa que ha de ser valent, independent i racional, per què els homes no porten faldilla?

Si l'estereotip diu que els homes no porten faldilla, per què no són prou valents, independents i racionals per trencar aquest estereotip?

Derivada dels estereotips de gènere, la divisió sexual del treball incideix directament a la vida material de les persones.

Treball reproductiu/domèstic
(no remunerat)

Treball productiu
(remunerat)

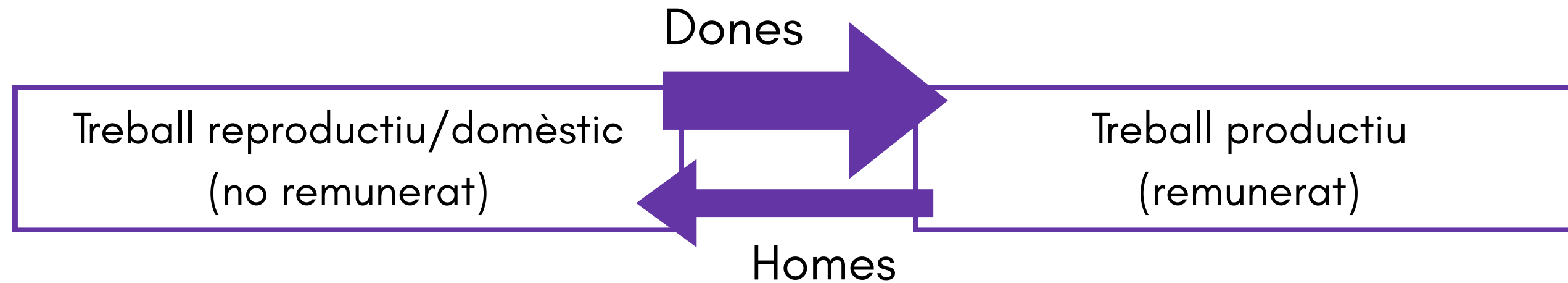
Valoració econòmica i social?

Mai s'acaba
No hi ha resultats
No s'aprecia socialment
No remunerat econòmicament

Sí s'acaba
Sí hi ha resultats
Sí s'aprecia socialment
Sí remunerat econòmicament

Una desvalorització de les tasques desvaloritza també a qui les executa.

Doble presència

Flux desigual

- Doble jornada (domèstic i remunerat)
- Triple jornada (a més associacionisme o altres serveis)
- Doble presència (remunerat i alhora pendent de les tasques domèstiques)

DESIGUALTAT DE GÈNERE

Discriminació per raó de sexe/gènere: un sexe/gènere es considera menys vàlid que l'altre.

PATRIARCAT

Desequilibri en el repartiment del poder en benefici dels homes i en perjudici de les dones.

SOCIETAT ANDROCÈNTRICA

Societat en la qual es ressalta i es considera universal el que és propi i característic dels homes.

CONCLUSIONS

La igualtat no és l'eliminació de les diferències, sinó
l'absència de discriminació basada en aquestes diferències.

Aquest és un recurs elaborat per:

